

Delårsrapport per 31 mars 2020

Vård- och omsorgsnämnd

Innehållsförteckning

Ansvarsområde.....	3
Sammanfattning av nämndens resultat.....	3
Jämföra, analysera och förändra.....	4
Mål och resultat.....	5
Huddinges mål.....	5
Bra att leva och bo.....	5
God omsorg för individen.....	6
Systematisk kvalitetsutveckling.....	6
Attraktiv arbetsgivare.....	7
Sund ekonomi.....	8
Sund ekonomi - budgetåret.....	9
Plan för internkontroll.....	12
Sammanfattning av nämndens internkontrollarbete.....	12
Riskreducerande åtgärder.....	12
Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning.....	13

Ansvarsområde

Vård- och omsorgsnämndens verksamheter riktar sig till äldre och personer med fysiska, psykiska och intellektuella funktionsnedsättningar samt deras anhöriga. Nämnden erbjuder olika former av stöd, service, vård och omsorg för att nämndens målgrupper ska kunna leva ett så självständigt och bra liv som möjligt.

Vård- och omsorgsnämnden styrs främst av socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), hälso- och sjukvårdslagen (HSL), kommunallagen samt förvaltningslagen.

Nämnden ansvarar för hela processen från uppsökande arbete, utredningar av behov, beslut, utförande, uppföljning och utveckling av insatser. Besluten om insatser fattas av biståndskansliet och insatserna utförs såväl i egen som i extern regi.

Vård- och omsorgsnämndens hälso- och sjukvårdsorganisation utför hälso- och sjukvårdsinsatser för nämndens alla målgrupper, och även för socialpsykiatrins utförarorganisation som organiseras under socialnämnden.

Vård- och omsorgsnämnden har också ansvar för lagstadgade utredningar av färdtjänst och beslut om riksfärdtjänst, bidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer samt förvaltningen av Stiftelsen Lars Larssons fond, Stiftelsen Klara Hults fond samt Stiftelsen Elin Maria Rataplans fond.

Sammanfattning av nämndens resultat

Delårsrapporten per mars månad är kortfattad och har främst fokus på den ekonomiska uppföljningen med kommentarer på avvikelser och redovisning av åtgärder.

För perioden uppgår nämndens nettokostnad till 305,0 miljoner kronor. Detta innebär en positiv avvikelse mot budget med 4,5 miljoner kronor. Som delar i detta redovisar biståndskansliet ett överskott om 10,2 miljoner kronor medan verksamheten i egen regi redovisar ett underskott om -8,7 miljoner kronor.

Biståndskansliets överskott rör i huvudsak insatserna boende enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), och beror på att nyttjandet av volymer varit lägre än budgeterat. Inom egen regi finns den största delen av underskotten inom äldreomsorgen där hemtjänsten redovisar ett underskott om -4,9 miljoner kronor. Den primära orsaken till underskotten är personalkostnader som är högre än vad ersättningen ger utrymme för.

I prognosen förväntas nämnden som helhet ha en budget i balans vid årets slut. I detta beräknas biståndskansliet ha ett överskott om 29,6 miljoner kronor och nämndens egen regi beräknas ha ett underskott om -36,6 miljoner kronor. För att nämnden ska uppnå en budget i balans förutsätts egen regi genomföra åtgärder under året med 9,5 miljoner kronor.

Med anledning av rådande situation gällande Covid-19-pandemin är den ekonomiska prognosen mycket osäker. Prognosarbetet inför delårsrapporten i mars har inte kunnat genomföras som planerat och även om prognosen är framtagen i samarbete med verksamheterna har dialoger inte kunnat ske i den omfattning som önskats. Den angivna prognosen utgår ifrån ett normalläge, hänsyn har inte kunnat tas till de ekonomiska effekter som rådande situation kring Covid-19 har gett upphov till. De ekonomiska effekterna av Covid-19 kommer stämmas av löpande framåt och slutligen fastställas när verksamheterna åter är i normal drift.

Vård- och omsorgsnämnden har sedan ingången av 2020 ett balanserat överskott om 3,6 miljoner kronor. Baserat på prognosen förväntas det balanserade överskottet vara oförändrat till årets slut.

Vård- och omsorgsnämnden har för 2020 fyra utvecklingsåtaganden som löper enligt plan utöver det löpande arbetet med kärnupdraget.

Utifrån särskild prioritering för 2020 har nämndens verksamheter inlett ett arbete med jämförelser med de andra kommuner som Huddinge beslutat att jämföra sig med. Syftet är att jämföra och analysera skillnader med de kommuner som bedriver en mer kostnadseffektiv verksamhet till samma eller högre kvalitet. Jämförelsearbetet ska leda till åtgärder för förbättringar i den egna verksamheten. De kommuner Huddinge ska jämföra sig med är Haninge, Järfälla, Nacka, Sollentuna, Österåker och Stockholm.

Utifrån den särskilda prioriteringen i mål och budget om att redovisa vad nämnden gör utöver sitt kärnuppdrag har en genomgång gjorts. Inom nämnden finns viss förebyggande verksamhet som ligger utanför kärnuppdraget och som inte är lagstadgad verksamhet.

Jämföra, analysera och förändra

Utifrån särskild prioritering i Mål och budget 2020 har nämndens verksamheter under första kvartalet påbörjat arbetet med jämförelser av våra nyckeltal mot andra kommuners nyckeltal för motsvarande verksamheter. Jämförelser har gjorts med de kommuner som Huddinge kommun beslutat att jämföra sig med oavsett verksamhetsområde: Haninge, Järfälla, Nacka, Sollentuna, Stockholm och Österåker.

I jämförelsearbetet har förvaltningen fokuserat på de andra kommunernas insatsmix, kostnad per kund/brukare samt brukarbedömning. Det har visat sig att äldreomsorgen i Huddinge har en annan fördelning i insatsmixen än de övriga kommunerna då man har fler särskilt boendeinsatser än de andra som har mer hemtjänstinsatser.

För insatsen särskilt boende (SÄBO) har Huddinge jämfört med de andra kommunerna högre kostnader/kund, men kundernas nöjdhet är lägre än i övriga jämförelsekommuner.

Inom hemtjänsten är det endast Nacka och Sollentuna som har en lägre kostnad/hemtjänsttagare än Huddinge. Dessa två jämförelsekommuner har en högre andel nöjda kunder än Huddinge.

Fortsatt arbete behöver göras med att se över insatsmixen mellan hemtjänst och särskilt boende, det vill säga hur stor del av behoven som tillgodoses genom de olika insatserna. Det går utifrån jämförelserna inte att utläsa att en förändring i insatsmix självklart skulle innebära en kostnadssänkning på totalen. Arbetet med att se över insatsernas totalkostnad/kund behöver därför även fortsätta för att identifiera besparings- och effektiviseringsåtgärder.

Inom funktionshinderområdet visar jämförelserna att Huddinges brukare är de som är mest nöjda med sin dagliga verksamhet och gruppboende jämfört med övriga jämförelsekommuner. Kostnadsmässigt har Sollentuna och Österåker en lägre kostnad/brukare för daglig verksamhet, men betydligt lägre andel nöjda brukare.

Fördjupade jämförelser ska göras under året och kommer att vara en viktig del i effektiviseringsarbetet för att identifiera förbättringsområden. För att jämförelserna ska bli relevanta behöver hänsyn tas till socioekonomiska skillnader som kan finnas mellan kommunerna. Utöver Huddinges jämförelsekommuner kommer även jämförelser att göras med de kommuner som strukturellt liknar och är nationellt jämförbara med Huddinge inom olika verksamhetsområden. Dessa återfinns i Kolada och resultaten följs av Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, som är ett samarbete mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

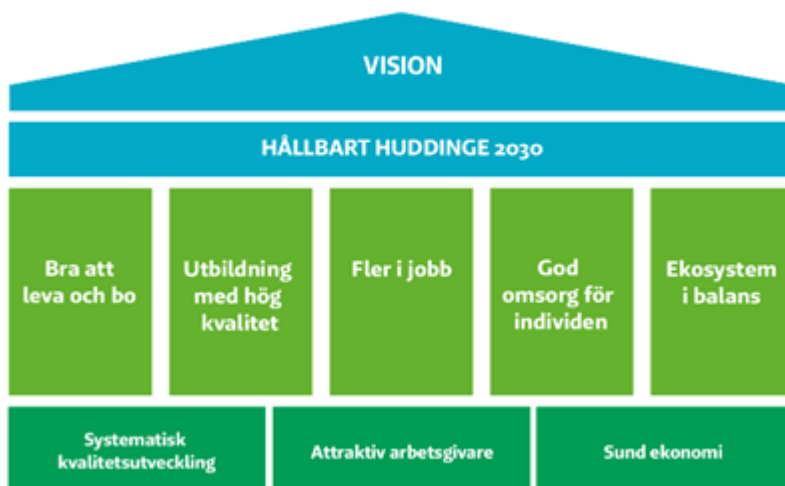
Förvaltningen har även gjort jämförelser med andra kommuner utifrån två av nämndens utvecklingsåtaganden.

I utredning av organisering av bostadsanpassningsverksamheten har jämförelser och intervjuer gjorts med Nacka, Järfälla, Haninge, Stockholm, Uppsala, Ekerö och Salem. Tre av dessa kommuner har verksamheten organiserad under socialförvaltningen och fyra under en teknisk förvaltning. Utredningen har genomförts i samarbete med miljö- och bygglovsförvaltningen och kommer att behandlas av vård- och omsorgsnämnden i juni 2020.

I arbetet med utvecklingsåtagandet att förbereda införande av kundval för särskilt boende för äldre har jämförelser och omvärldsbevakning gjorts med Stockholm, Solna, Sundbyberg och Nacka som redan infört detta kundval. Ärendet kommer att behandlas i vård- och omsorgsnämnden i maj 2020.

Mål och resultat

Huddinges mål

Bra att leva och bo

Nämndmål:

Ökad jämlikhet

Nämnden har ett utvecklingsåtagande rörande organiseringen av handläggning av bostadsanpassning för funktionshindrade.

Organisering av bostadsanpassning

Enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag (2018:222), ges personer med funktionshinder möjlighet till bidrag för anpassning av bostäder för att öka möjligheten till ett självständigt liv i eget boende. Idag är bostadsanpassningen organiserad under miljö- och bygglovsförvaltningen. Utifrån politisk viljeinriktning att se över var verksamheten bäst bedrivs, behöver frågan utredas och jämförelser med hur andra kommuner löst organiseringen göras.

Utvecklingsåtagande

Socialförvaltningen ska, tillsammans med miljö- och bygglovsförvaltningen utreda organiseringen av bostadsanpassningen utifrån var den förväntas ge största möjliga effektivitet och kundnytta.

Status

Blir klart i år

Kommentar

Representanter från miljö- och bygglovsförvaltningen (MBF) och socialförvaltningen (SOF) har deltagit i utredningen. Utredningen har genomförts genom intervjuer med olika kommuner där bostadsanpassningsverksamheten är organiserad under antingen en teknisk förvaltning eller en socialförvaltning. Under utredningen gjordes totalt sju intervjuer med den närmaste chefen till bostadsanpassningsverksamheten.

Socialförvaltningen har intervjuat de kommuner där bostadsanpassningsverksamheten tillhör en teknisk förvaltning och miljö- och bygglovsförvaltningen har intervjuat de kommuner där bostadsanpassningen tillhör en socialförvaltning. Därtill har medarbetare från bostadsanpassningen intervjuats av socialförvaltningen och berörda medarbetare på socialförvaltningen intervjuats av miljö- och bygglovsförvaltningen.

Socialförvaltningen och miljö- och bygglovsförvaltningen har analyserat resultaten utifrån den genomförda omvärldsbevakningen och den nuvarande organisationen i Huddinge. Utifrån rådande situation har ärendet förskjutits i tid och kommer att behandlas av vård- och omsorgsnämnden i juni 2020.

Nämndmål:

Ökad valfrihet

Nämnden har ett utvecklingsåtagande kopplat till det kommunövergripande arbetet med att utveckla lokalplaneringsprocessen.

Utveckla lokalplaneringsprocessen

Den politiska viljeinriktningen anger att hälften av alla nya verksamheter ska byggas och drivas av en fristående aktör. Arbetet behöver fokusera på att förtydliga processen för lokalplanering, såväl inom förvaltningen som kommunövergripande.

Utvecklingsåtagande

Utveckla lokalplaneringsprocessen för att öka möjligheten till konkurrensutsättning vid drift av nya lokaler.

Status

Blir klart i år

Kommentar

Socialförvaltningen deltar i arbetet med lokalplaneringsprocessen som pågår gemensamt i kommunen under ledning av kommunstyrelseförvaltningen.

Ett förslag på lokalplaneringsprocess har tagits fram tidigare. Processen har diskuterats gemensamt och kommer när den beslutas, medföra förändringar som påverkar lokalplaneringen inom socialförvaltningen. Utifrån det beslut som fattas behöver förvaltningen arbeta vidare med att anpassa och utveckla befintliga arbetssätt.

Förvaltningen har vidare identifierat ett behov av att se över processen för hur det lokalbehov som finns hos verksamheternas målgrupper tillgodoses. Arbetet med att kartlägga den processen har påbörjats, men pausats under den rådande situationen med Covid-19-pandemin.

God omsorg för individen

Nämndmål:

Fler upplever god vård och omsorg

Förvaltningen har ett utvecklingsåtagande kopplat till att förbereda för utökat kundval inom särskilt boende för äldre.

Förbereda utökat kundval

För att öka valfriheten i äldreomsorgen och möjliggöra deltagande i regional samverkan kring särskilt boende, ska ett valfrihetssystem enligt Lagen om Valfrihetssystem införas för särskilt boende när nuvarande ramavtal med fristående utförare löper ut år 2021.

Utvecklingsåtagande

Införa ökad valfrihet för äldre i behov av särskilt boende genom att införa LOV.

Status

Blir klart i år

Kommentar

Socialförvaltningen har under hösten 2019 och våren 2020 utrett ett införande av kundval för särskilt boende för äldre. Arbetet har bedrivits i projektform i syfte att få till stånd ett livskraftigt kundval med start den 1 april 2021. I projektet har bland annat ingått att analysera förutsättningar för ett införande, att analysera organisatoriska och ekonomiska konsekvenser samt identifiera eventuella risker.

Studiebesök har genomförts i fyra kommuner (Stockholm, Solna, Sundbyberg, Nacka) som infört LOV samt till tre fristående leverantörer. En referensgrupp från pensionsrådet har lämnat skriftliga synpunkter.

Arbetet har löpande redovisats till projektets styrgrupp. Ärendet kommer att behandlas av vård- och omsorgsnämnden i maj 2020.

Systematisk kvalitetsutveckling

Utifrån särskild prioritering i Mål och budget 2020 har samtliga förvaltningar getts i uppdrag att se över vad i verksamheten som utförs utöver kärnuppdraget. Syftet är att analysera och skapa underlag för eventuella omprioriteringar till nämndens kärnuppdrag. Kärnuppdraget är det förvaltningen måste utföra för att kunna erbjuda en god vård och omsorg i enlighet med gällande lagar och förordningar.

Förvaltningen har sett över i vilken mån nämnden bedriver icke lagstyrda uppdrag och vilka kostnader detta medför för verksamheten och bedömer att samtliga verksamheter arbetar utifrån kärnuppdraget. Inom ramen för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet, finns det dock vissa uppdrag som inte är lagstadgade så som exempelvis seniorveckan, seniorträffar och enklare serviceuppdrag som ges utan biståndsbeslut med mera. Utifrån detta kan delar av det förebyggande arbetet diskuteras, men bör föregås av en genomlysning där eventuella kostnadsbesparingar sätts i relation till konsekvenserna av genomförande.

Attraktiv arbetsgivare

Nämndmål:

Goda förutsättningar

Vård- och omsorgsnämndens verksamheter har som mål för 2020 att sjukfrånvaron ska minska jämfört med föregående år. Verksamheterna har haft en hög sjukfrånvaro även om trenden varit positiv och sjukfrånvaron stadigt sänkts de senaste åren.

Effekter av Covid-19-pandemin på sjukfrånvaron ses från och med mars månad, vilket inte redovisas i måtten för rapportering av delår 1 (se tabell nedan). Uppföljning av sjukfrånvaron här omfattar till och med februari månad, då rapportering av sjukfrånvaron har en månads eftersläpning enligt kommunens gemensamma rutiner.

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Omotiverade skillnader?
Sjukfrånvaro (total)	Utfall 02- 2020 9,1 % Utfall 02- 2019 9,4 % Trend för totalresultat Positiv 9,1 % 9,4 %	Etappmål 2020 Minska	Kvinnor 02- 2020 10 % Kvinnor 02- 2019 10,3 %	Män 02- 2020 5,4 % Män 02- 2019 5,7 %	 Kön
<p>Uppgifterna om sjukfrånvaro visar ett genomsnitt av de 12 senaste månaderna till och med februari 2020. Vård- och omsorgsnämndens totala sjukfrånvaro är 9,1 procent, vilket är en minskning med 0,3 procent jämfört med samma period föregående år. Minskningen har skett för både kvinnor och mäns sjukfrånvaro.</p> <p>Det är främst de längsta sjukfrånvarofallen, över 180 dagar, som minskat. Skillnad finns mellan könen inom förvaltningen och får anses vara omotiverad. Fördelningen av sjukfrånvaron mellan könen följer dock utvecklingen i samhället i stort där kvinnor har en högre sjukfrånvaro än män.</p>					
Korttidssjukfrånvaro (1-14 dagar)	Utfall 02- 2020 3,1 % Utfall 02- 2019 3,1 % Trend för totalresultat Oförändrad 3,1 % 3,1 %	Etappmål 2020 Minska	Kvinnor 02- 2020 3,2 % Kvinnor 02- 2019 3,2 %	Män 02- 2020 2,8 % Män 02- 2019 2,8 %	Nej
<p>Uppgifterna om korttidssjukfrånvaron är ett genomsnitt av de 12 senaste månaderna till och med februari 2020. Den korta sjukfrånvaron sedan föregående år är oförändrad för både kvinnor och män. Viss skillnad mellan könen finns.</p>					
Långtidssjukfrånvaro (över 180 dagar)	Utfall 02- 2020 3,1 % Utfall 02- 2019 3,9 % Trend för totalresultat Positiv 3,1 % 3,9 %	Etappmål 2020 Minska	Kvinnor 02- 2020 3,6 % Kvinnor 02- 2019 4,4 %	Män 02- 2020 0,9 % Män 02- 2019 1,9 %	 Kön
<p>Uppgifterna om sjukfrånvaro över 180 dagar är ett genomsnitt av de 12 senaste månaderna till och med februari 2020. Vård- och omsorgsnämndens långtidssjukfrånvaro har minskat med 0,8 procent jämfört med föregående år. Andelen för kvinnor har minskat med 0,8 procent och männens andel har minskat med 1,0 procent under samma period. Skillnad finns mellan könen inom förvaltningen och får anses vara omotiverad, Fördelningen av sjukfrånvaron mellan könen följer dock utvecklingen i samhället i stort där kvinnor har en högre sjukfrånvaro än män.</p> <p>Verksamheterna arbetar aktivt och systematiskt med rehabilitering och uppföljning med fokus på den längre sjukfrånvaron med stöd av HR-enheten och företagshälsovården.</p>					

Sund ekonomi

Nämndmål:

Budgethållning

Förvaltningen har i början av året arbetat för att hitta bättre arbetssätt och en struktur för hur åtgärder arbetas fram, sammanställs och följs upp. Fokus har varit att få en övergripande bild över åtgärdsarbetet för att bättre kunna analysera möjligheten till en budget i balans. För att uppnå en effektiv organisation kommer arbetet med åtgärder att fortsätta under året.

I verksamhetsplanen har aktiviteter inom följande områden lyfts fram:

Aktivitet	Beskrivning
Gränsdragningar för basuppdraget	Egen regi kommer att renodla sina arbetssätt och åtaganden så att enbart insatser inom basuppdraget utförs. Detta innebär att man endast kommer att utföra insatser enligt kraven i gällande lagstiftning. Verksamheterna i egen regi kommer bland annat se över gränsdragningar gentemot region Stockholm.
	Status Arbetet har påbörjats. Som ett första steg har tjänsterna för hörsel- och syninstruktör samt dietist avvecklats. En översyn pågår gällande kostnader för hjälpmedel, framför allt inom funktionshinderområdet.
Ambitionsnivå	En minskad ambitionsnivå är nödvändig för att nå en budget i balans, detta innebär att innehållet i basuppdraget kommer ses över och anpassas till beslutade ersättningar.
	Status Aktiviteten är ett pågående arbete på samtliga enheter.
Bemanningsekonomi	Ändrat arbetssätt med bemanning har införts och resultatet följs upp veckovis. Åtgärden ska minska personalkostnaderna genom att effektivisera den schemalagda tiden. Minskade vikariekostnader samt ökad möjlighet till heltid skapas genom att medarbetare arbetar inom olika kluster av enheter.
	Status Inom hemtjänsten pågår arbetet med att effektivisera planering och schemaläggning. Syftet är att minska kringtiden, det vill säga den tid personal inte är hos kund, och på så sätt kunna minska antalet tjänster. Förändringen kommer att genomföras under våren. Inom särskilt boende pågår ett projekt för att förändra bemanningsorganisationen på Stortorp och för att effektivisera bemanningen. Förändringen på Stortorp förväntas vara genomförd under hösten.
Centralisering	En översyn av möjligheten till effektivisering och specialisering av funktioner genom centralisering kommer att genomföras. Centraliseringar kommer verkställas om det leder till minskade kostnader.
	Status Inom hemtjänsten får verksamheterna stöd av en centralplanering och bemanningscenter. Till följd av detta kommer antalet cheftjänster att minskas.
Valfrihetssystem	Utreda egen regis möjligheter att vara del av valfrihetssystem och samtidigt nå en budget i balans. Detta kan bland annat innebära möjlighet att ingå i andra kommuners valfrihetssystem.
	Status Arbetet med aktiviteten pågår.
Utredningar och effektiviseringar	Områden där effektiviseringar kan vara möjliga kommer utredas och möjliga effektiviseringar att genomföras. Utredningar kommer också ske om möjligheter till ökade intäkter.
	Status Inom hemtjänsten pågår en omorganisation av de geografiska hemtjänstområdena. Detta, tillsammans med inköp av cyklar, förväntas bidra till att kunna minska antalet bilar i verksamheten. Inom särskilt boende avslutas avtal gällande städning och mattransporter för att istället övergå till egen drift.
Automatisering	Under 2020 kommer ett projekt att genomföras i syfte att minska den manuella administrationen för hantering av ersättning inom hemtjänstområdet. Detta kommer frigöra resurser som i stället kan användas till basuppdraget och för att säkra en effektiv verksamhet. Projektet kommer vara ett samarbete mellan förvaltningens centrala stödfunktioner, biståndskansliet och utförare.
	Status Projektet har påbörjats och arbetet kommer att fortlöpa under året.
Minska konsultkostnader	För att nå en budget i balans är det nödvändigt att hålla kostnaderna för personal på en rimlig nivå. Som ett led i detta kommer biståndskansliet arbeta med att minska kostnaderna för inhyrd personal.
	Status Biståndskansliet har avslutat samtliga konsulter och avser att klara uppdraget utan inhyrd personal under resten av året.

Utifrån en särskild prioritering för året att egen regi ska ha en budget i balans, har nämnden ett utvecklingsåtagande för att hantera detta:

Egen regi med ekonomi i balans.

En egen regi med budget i balans är politiskt särskilt prioriterat för året.

Utvecklingsåtagande

Verksamhet som bedrivs inom egen regi och inte bär sig ekonomiskt behöver utredas. Finns inte förutsättningar att komma i balans i närtid, ska en avvecklingsplan tas fram. Inom ramen för planen behöver kommunen utifrån sitt yttersta ansvar säkra brukarnas behov av vård- och omsorgsinsatser.

Status

 Blir klart i år

Kommentar

För att säkra en fortsatt kommunal verksamhet finns det ett stort behov av åtgärder inom utförarverksamheten och då primärt inom hemtjänsten. Åtgärdsarbetet pågår men har försvårats av den rådande situationen av Covid-19. Analyser av effekterna av åtgärder kommer fortgå under året.

Det behöver inom kort klargöras huruvida hemtjänsten kommer att kunna uppnå en ekonomi i balans eller inte under 2020. Om detta inte skulle visa sig vara möjligt behöver socialförvaltningen säkerställa att det finns tillräckligt många privata utförare som kan möta behovet av hemtjänst hos berörda kunder innan hemtjänst i egen regi i så fall kan avvecklas. I dagsläget finns det för få utförare för att möta behovet av hemtjänst i Huddinge.

Nämndmål:

Långsiktig balans

Vård- och omsorgsnämnden har sedan ingången av 2020 ett balanserat överskott om 3,6 miljoner kronor. Baserat på prognosen förväntas det balanserade överskottet vara oförändrat till årets slut.

Sund ekonomi - budgetåret

Resultaträkning

Driftredovisning, mnkr	HELÅR			PERIOD JANUARI-MARS		
	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
Taxor och avgifter	51,0	51,0	0,0	12,8	13,3	0,6
Försäljning av verksamhet	11,1	11,1	0,0	2,6	2,8	0,2
Bidrag	85,6	85,6	0,0	21,6	23,7	2,2
Övriga intäkter	55,3	55,3	0,0	13,8	14,0	0,2
Intern resursfördelning	790,1	790,1	0,0	195,7	191,3	-4,5
Verksamhetens intäkter	993,1	993,1	0,0	246,5	245,1	-1,3
Personal	-765,3	-801,1	-35,8	-184,8	-191,6	-6,8
Lokaler	-97,3	-97,3	0,0	-24,4	-24,3	0,1
Bidrag kostnader	-12,8	-12,8	0,0	-3,2	-17,6	-14,4
Köp av verksamhet	-518,5	-482,5	35,9	-127,3	-104,7	22,6
Konsulter och inhyrd personal	-6,2	-6,1	0,1	-1,5	-2,3	-0,7
Varor och tjänster	-67,6	-67,8	-0,2	-17,1	-16,0	1,1
Övriga kostnader	-0,4	-0,4	0,0	-0,1	-0,4	-0,3
Kapitalkostnad	-7,5	-7,5	0,0	-1,8	-1,8	0,0
Intern resursfördelning	-790,1	-790,1	0,0	-195,7	-191,3	4,5
Verksamhetens kostnader	-2 265,8	-2 265,8	0,0	-556,0	-550,1	5,9
Årets resultat	-1 272,7	-1 272,7	0,0	-309,5	-305,0	4,5
varav uttag Eget kapital						
Balansresultat			0,0			
IB eget kapital			3,6			
UB eget kapital			3,6			

Nettokostnaden för perioden januari till och med mars uppgår till 305,0 miljoner kronor vilket innebär en positiv avvikelse mot budget med 4,5 miljoner kronor.

De största avvikelserna i resultaträkningen återfinns i redovisningsposterna personalkostnader med -6,8 miljoner kronor, bidrag kostnader¹ samt köp av verksamhet. Anledningen till denna avvikelse beror på att budgeten för personlig assistans finns under köp av verksamhet medan utfallet har bokförts på bidrag kostnader. Sammantaget för köp av verksamhet och bidrag kostnader redovisas ett överskott om 8,2 miljoner kronor.

Driftbudget per verksamhet/ansvar

Driftredovisning, mnkr	HELÅR			PERIOD JANUARI-MARS		
	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
Äldreomsorg	627,9	637,4	-9,6	153,7	155,4	-1,7
Funktionshinderområdet	476,0	468,0	7,9	114,9	110,8	4,2
Socialpsykiatri	29,6	26,6	2,9	7,4	6,3	1,1
Myndighet	51,9	51,9	0,0	12,6	12,3	0,3
Ledning och stöd, egen regi	24,6	27,0	-2,4	5,8	6,8	-1,0
Förvaltningsledning	60,0	58,9	1,1	14,4	13,2	1,2
Politisk verksamhet	2,8	2,8	0,0	0,7	0,3	0,4
Årets resultat	1 272,7	1 272,7	0,0	309,5	305,0	4,5
varav uttag Eget kapital						
Balansresultat			0,0			
IB eget kapital			3,6			
UB eget kapital			3,6			

För det första kvartalet 2020 redovisar nämnden som helhet en positiv avvikelse om 4,5 miljoner kronor. Som delar i detta har biståndskansliet ett överskott om 10,2 miljoner kronor medan verksamheten i egen regi har ett underskott om -8,7 miljoner kronor.

I prognosen förväntas nämnden som helhet ha en budget i balans vid årets slut. I detta beräknas biståndskansliet ha ett överskott om 29,6 miljoner kronor och nämndens egen regi beräknas ha ett underskott om -36,6 miljoner kronor. För att nämnden ska uppnå en budget i balans förutsätts egen regi genomföra åtgärder under året med 9,5 miljoner kronor.

Covid-19 (Corona)

Med anledning av rådande situation gällande Covid-19-pandemin är den ekonomiska prognosen mycket osäker. Prognosarbetet inför delårsrapporten i mars har inte kunnat genomföras som planerat på grund av att verksamheten har behövt fokusera på arbetet med effekterna av Covid-19-pandemin och även om prognosen är framtagen i samarbete med verksamheterna har dialoger inte kunnat ske i den omfattning som önskats. Den angivna prognosen utgår ifrån ett normalläge, hänsyn har inte kunnat tas till de ekonomiska effekter som rådande situation kring Covid-19 har gett upphov till. De ekonomiska effekterna av Covid-19 kommer stämmas av löpande framåt och slutligen fastställas när verksamheterna åter är i normal drift.

De åtgärder som finns med i prognosen är baserade på det arbete som påbörjades innan Covid-19 och de effekter som åtgärderna förväntas ge under 2020. Det är i dagsläget oklart hur åtgärdsarbetet kommer fortlöpa, men avsikten är att fortsätta arbetet i den takt det är möjligt under rådande omständigheter. Den största osäkerheten finns inom hemtjänsten men även inom övriga verksamheter finns en generell osäkerhet. Primärt beror osäkerheten på att många uppföljningar inte kunnat genomföras som planerat under mars samt att planering av åtgärder och analys av effekter ännu inte är kompletta. För att vända den negativa resultatutvecklingen måste utföraren löpande följa upp åtgärdsarbetet och säkerställa att önskade effekter uppnås. Verksamheten behöver även, efter varje månadsrapport vara redo att justera planeringen och att vidta ytterligare åtgärder om befintliga aktiviteter inte ger önskat resultat.

¹ Bidrag kostnader omfattar förvaltningens kostnader för anhörigbidrag, habiliteringsersättning, bidrag till föreningar, företag och andra organisationer samt ersättning till försäkringskassan för personlig assistans.

Äldreomsorgen

Inom äldreomsorgen redovisar nämnden som helhet ett underskott om -1,7 miljoner kronor. Egen regi redovisar ett underskott om -6,6 miljoner kronor och biståndskansliet redovisar ett överskott om 4,2 miljoner kronor. Utöver detta finns även ett överskott avseende reserver som inte behövt användas under perioden. I prognosen förväntas äldreomsorgen som helhet ha ett underskott om -9,6 miljoner kronor vid årets slut.

Av det underskott som finns inom egen regi avser -4,9 miljoner kronor hemtjänsten och -1,5 miljoner kronor särskilt boende. Den primära orsaken till underskotten är personalkostnaderna som är högre än vad ersättningen ger utrymme för. I prognosen beräknas egen regi ha ett underskott inom äldreomsorgen om -26,8 miljoner kronor vid årets slut. Detta förutsätter att åtgärdsarbetet fortlöper under året och i prognosen förväntas åtgärderna minska underskottet med 7,9 miljoner kronor inom egen regi. De åtgärder som förväntas ge störst effekt under året är förändringen av bemanningsorganisationen inom Stortorps särskilda boenden och de förändringar som görs inom hemtjänsten.

Biståndskansliets överskott finns i huvudsak inom särskilt boende och beror på att volymerna inte behövt tas i anspråk under året. Behovet av platser har därmed varit lägre än vad som budgeterats. I prognosen beräknas biståndskansliet ha ett överskott om 13,8 miljoner kronor avseende äldreomsorg där den största delen finns inom särskilt boende.

Funktionshinderområdet

Inom funktionshinderområdet redovisar nämnden som helhet ett överskott om 4,2 miljoner kronor. Egen regi redovisar ett underskott om -1,1 miljoner kronor medan biståndskansliet redovisar ett överskott om 4,7 miljoner kronor. Utöver detta finns även ett överskott avseende reserver som inte behövt användas under perioden. I prognosen förväntas sammantaget ett överskott om 7,9 miljoner kronor till årets slut.

Inom egen regi finns den största delen av underskottet inom daglig verksamhet enligt LSS, där avvikelsen mot budget uppgår till -0,6 miljoner kronor. Underskotten beror på att personalkostnaderna inte anpassats till de intäkter som verksamheten får. I prognosen förväntas egen regi redovisa ett underskott om -7,4 miljoner kronor avseende funktionshinderområdet där huvuddelarna av underskottet förväntas finnas inom daglig verksamhet enligt LSS och personlig assistans.

Inom biståndskansliet finns det största överskottet inom bostad med särskild service enligt LSS, vilket uppgår till 3,8 miljoner kronor. Överskottet beror framför allt på att inflödet av nya brukare inte skett i den takt som förväntats. Orsaken är framför allt att lägenheter inte varit inflyttningsklara på grund av renoveringar som har dragit ut på tiden. Biståndskansliet redovisar också ett överskott för särskilt boende inom funktionshinderområdet vilket uppgår till 1,1 miljoner kronor. Här har de volymökningar som budgeterats ännu inte uppstått, men under året förväntas en viss ökning ske.

I prognosen förväntas biståndskansliet att ha ett överskott om 12,8 miljoner kronor inom funktionshinderområdet. Det finns dock en osäkerhet gällande personlig assistans eftersom regeringen har föreslagit en utökad rätt till personlig assistans. Lagändringen ska gälla från och med juli 2020 och avser själva rätten till grunderna i insatserna personlig assistans enligt LSS och assistansersättning. Det är svårt att förutse omfattningen i dagsläget, men förändringen förväntas medföra att fler personer beviljas insatserna och att en utökning av beviljade timmar sker.

Socialpsykiatri

Inom socialpsykiatri redovisar nämnden ett överskott om 1,1 miljoner kronor. Överskottet finns inom insatserna särskilt boende, HVB-hem och stödboende. De förväntade volymökningarna har ännu inte uppstått, men förväntas ske successivt under året. För socialpsykiatri prognostiseras ett överskott om 2,9 miljoner kronor till årets slut.

Myndighetsutövningen

Inom ramen för myndighetsutövningen finns medel för personal- och driftkostnader inom biståndskansliet. Per den sista mars redovisar biståndskansliet ett överskott om 0,3 miljoner kronor. I prognosen förväntas utfallet vara i linje med budget.

Ledning och stöd, egen regi

Under ledning och stöd för egen regi redovisas kostnader för utförarens verksamhets- och sektionsledning samt kostnaderna för vissa stödfunktioner. Stödfunktionerna avser kostenheten, HSL- och sjukköterskeheten samt personalpoolen. I utfallet per mars redovisar egen regi ett underskott om -1,0 miljoner kronor för ledning och stöd. I prognosen förväntas underskottet uppgå till -2,4 miljoner kronor vid årets slut.

Förvaltningsledning

Inom förvaltningsledningen redovisas kostnader för förvaltningens centrala stödfunktioner samt vissa övergripande

kostnader inom äldreomsorgen. I mars uppgår överskottet till 1,2 miljoner kronor. En orsak till överskottet är att vissa kostnader, exempelvis byte av datorer inom förvaltningen, licenskostnader och kurser och konferenser, förväntas uppstå senare under året. Bedömningen är ändå att förvaltningsledningen kommer redovisa ett överskott om 1,1 miljoner kronor vid årets slut.

Politisk verksamhet

Politisk verksamhet avser vård- och omsorgsnämndens kostnader samt föreningsbidrag. Per mars redovisas ett överskott, som till årets slut prognostiseras vara i linje med budget.

Investeringar

Investeringar, mnkr	Budget helår	Utfall mars	Prognos helår	Avvikelse helår
Lokalplan	0,5	0,0	0,5	0,0
Övriga investeringar	5,8	0,8	5,8	0,0
Summa	6,3	0,8	6,3	0,0

Årets planerade investeringar har till största delen ännu inte påbörjats. Inga avvikelser förväntas till årets slut.

Plan för internkontroll

Sammanfattning av nämndens internkontrollarbete

Arbetet med åtgärder utifrån vård- och omsorgsnämndens tre identifierade risker har löpt enligt plan under årets första kvartal.

En ny revision med fokus på kommunens systematiska arbete med informationssäkerhet har lagts till i denna delårsrapport. Revisionen genomfördes under 2019, men resultatet delgavs förvaltningen i februari 2020. Åtgärder har planerats för tillsammans med kommunstyrelseförvaltningen som leder arbetet.

Riskreducerande åtgärder

Fler upplever god vård och omsorg

Risk	Bakgrund	Åtgärd
Risk för att socialtjänst uppdelat på flera nämnder kan få negativ påverkan på helhetsperspektivet av den enskildes behov av stöd.	<p>Socialtjänstens insatser till den enskilde ska tillhandahållas i ett helhetsperspektiv även när den enskilde har behov av stöd från flera nämnder. Det är nämndernas ansvar att samverka för att ge stöd till den enskilde, oavsett hur kommunen valt att organisera sig.</p> <p>Eftersom det råder sekretess i individärenden mellan nämnder är det en förutsättning, förutom vid vissa undantag, att den enskilde också samtycker till att nämnderna samverkar kring stödinsatser.</p> <p>Mot denna bakgrund kan det finnas risk för att socialtjänst som är organiserad under olika nämnder kan få negativ påverkan på den enskildes möjlighet till samordnat stöd. Att sekretess råder mellan olika delar av socialtjänsten kan leda till att det finns relevant information inom en annan nämnd som beslutsfattare inom den aktuella nämnden inte har kännedom om.</p>	<p>Samverka med övriga nämnder som ansvarar för socialtjänst för att säkerställa att utredningar och insatser vid behov samordnas och utgår ifrån den enskildes behov av hjälp och stöd och stöd.</p> <p>Status</p> <p> Blir klart i år</p> <p>Kommentar</p> <p>Arbetet med samverkan mellan nämnder som bedriver socialtjänst har pågått sedan 2019 och fortlöper även under 2020. En mall har tagits fram för samverkansrutiner och utifrån denna är flera rutiner framtagna.</p> <p>Samverkansmöten för sektionschefer inom de olika nämnderna sker enligt plan. Det övriga planerade arbetet är fördröjt på grund av rådande omständigheter kring Covid-19.</p>

Risk	Bakgrund	Åtgärd
Risk att den enskildes behov av att insatser inte tillgodoses i rimlig tid efter utskrivning från psykiatrisk heldygnsvård om förvaltningen inte är anpassad utifrån den nya lagstiftningen (LUS).	Ny regional överenskommelse om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård i Stockholms län gäller från och med 1/1 2020.	Utveckla samverkansformer, förbereda och justera förvaltningens arbetssätt för att säkra att organisationen är anpassad för att möta lagens krav och för att möta brukarnas behov. Status ● Blir klart i år Kommentar Inom biståndskansliet har en mottagningsfunktion inom social- och neuropsykiatrigruppen införts och kommer att utvärderas.
Risk att kvaliteten i omsorgen för den enskilde försämras i och med svårigheter att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare med rätt kompetens.	Kompetensförsörjningssvårigheterna är ett generellt problem i hela Storstockholmsområdet. En av orsakerna till verksamheternas svårighet att lyckas behålla medarbetare kan vara möjligheten till rörlighet inom Stockholmsområdet. Detta kan innebära en risk för att arbete med kvaliteten i insatserna står tillbaka på grund av rekryterings- och introduktionsarbete. Svårigheten att rekrytera och behålla medarbetare har även effekt på målområdet attraktiv arbetsgivare samt budgethållning.	Ta fram och arbeta utifrån strategier för kompetensförsörjning inom stöd-, vård och omsorg. Status ● Blir klart i år Kommentar Ett projekt pågår och inom detta sker även en omvärldsbevakning. Målet är att arbeta för en god arbetsmiljö i verksamheterna för att behålla bra medarbetare och chefer samt att bedriva ett bra omställningsarbete vid neddragningar i verksamheten.

Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning

Åtgärdslista

Revision/Granskning	Bakgrund	Åtgärd
Tillsyn av Huddinge kommuns systematiska informationssäkerhetsarbete i egenskap av leverantör av samhällsviktig tjänst inom hälso- och sjukvårdssektorn enligt NIS (Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1148 om åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverks- och informationssystem i hela unionen).	Granskningen skedde i oktober 2019 och resultatet ankom till vård- och omsorgsnämnden i februari 2020. Med anledning av detta presenteras revisionen i delårsrapport 1.	Implementera ledningssystem för informationssäkerhet Status ● Blir klart i år Kommentar Kommunstyrelseförvaltningen leder arbetet med framtagande av ett nytt ledningssystem för informationssäkerhet. Projektbeställning för arbetet finns framtagen men är inte beslutad. Därav är det oklart när i tid ledningssystemet kommer att kunna implementeras. Då informationssäkerheten är tänkt att utgå ifrån verksamhetsprocesserna fortsätter verksamheten i nuläget med att kartlägga processer. Det är redan ett pågående arbete i och med projektet för ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. I denna kartläggning ingår att också identifiera vilka system som används kopplat till processerna. En systemsäkerhetsanalys har genomförts för alla socialförvaltningens verksamhetssystem under 2019. I avvaktan ett ledningssystem för informations-säkerhet finns på plats kommer risker som uppmärksammas i processer att åtgärdas och dokumenteras i manuella riskdokument och åtgärdslistor.